

Θέμα 1^ο Παιδεία - εκπαίδευση – υποεκπαίδευση

«Η εκπαίδευση παραμένει ακόμη μια προετοιμασία για τον κόσμο του παρελθόντος, παρά μια προετοιμασία για τους πιθανούς κόσμους του μέλλοντος».

Gardner¹

ΔΙΑΣΑΦΗΣΗ ΟΡΩΝ ΛΕΞΙΚΟΥ²:

- ⇒ **παιδεία** η: **1.πνευματική καλλιέργεια**: μόρφωση, κουλτούρα: Ανθρωπιστική ~. Έλλειψη παιδείας. (λόγ. έκφρ.) θύραθεν* ~. **2. εκπαίδευση**: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι κρατικές δαπάνες για την ~. «Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία», κεντρικό σύνθημα της φοιτητικής εξέγερσης του 1973.
- ⇒ **αγωγή** η : **1.σύνολο από οργανωμένες ενέργειες που γίνονται με σκοπό την ψυχική, πνευματική και σωματική διάπλαση του ανθρώπου**, ιδίως του νέου: Βασική προϋπόθεση της αγωγής είναι η πίστη στο δάσκαλο. Μέθοδοι / παράγοντες / στόχοι της αγωγής. Σχέσεις της αγωγής με την εκπαίδευση. Είδη / μορφές της αγωγής. Σωματική ~ ή φυσική ~ (πρβ. γυμναστική). Η ~ των αισθήσεων. Ηθική / θρησκευτική / αισθητική / κοινωνική / πολιτική ~. Ειδική ~. || (μουσ.): Ρυθμική ~. || το σχετικό πνευματικό ή ηθικό αποτέλεσμα: Παιδί χωρίς / με (καλή) ~. **2.** (ιατρ.) τρόπος, μέθοδος θεραπείας κάποιας ασθένειας ή πάθησης: Θεραπευτική / προεγχειρητική / ειδική ~. **3.** (νομ.) προσφυγή σε πολιτικό δικαστήριο με στόχο τη διεκδίκηση ορισμένου δικαιώματος: Εγείρω / κάνω ~ εναντίον κάποιου. Άσκηση αγωγής για αποζημίωση / έξωση / διαζύγιο. Εκδίκαση / αποδοχή / απόρριψη της αγωγής. || Πολιτική ~, ο συνήγορος εκείνου που κάνει τη μήνυση, την αγωγή κτλ.
- ⇒ **εκπαίδευση** η: η καλλιέργεια, με συστηματική διδασκαλία και άσκηση σε ειδικά ιδρύματα (σχολεία κ.ά.), των διανοητικών και σωματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων των ατόμων, κυρίως των παιδιών και των νέων, για να μπορέσουν να ασκήσουν κάποιες επαγγελματικές ή άλλες δραστηριότητες: Γενική / ειδική / θεωρητική / πρακτική / δημόσια / ιδιωτική ~. Στοιχειώδης / μέση / ανώτερη / ανώτατη ~. Βαθμίδες της εκπαίδευσης. Πρωτοβάθμια / δευτεροβάθμια / τριτοβάθμια ~. Προσχολική ~, των νηπίων. Άρτια / ταχύρρυθμη / διαρκής ~. ~ υψηλού επιπέδου. Ο εκδημοκρατισμός της εκπαίδευσης. Ίση και δωρεάν ~ για όλους. Επαγγελματική / τεχνική ~.
- ⇒ **μόρφωση** η (χωρίς πληθ.): **α. πνευματική και ψυχική καλλιέργεια**: Άνθρωπος με / χωρίς ~. Το επίπεδο μόρφωσης κάθε ανθρώπου / λαού. **β. κατοχή γνώσεων**: Βαθιά / πλατιά / επιφανειακή ~. Γενική / επαγγελματική ~. Φιλοσοφική / ιστορική / φιλολογική / καλλιτεχνική / κοινωνική ~.
- ⇒ **κουλτούρα** η: **1. πνευματική και ψυχική καλλιέργεια, ως αποτέλεσμα μακράς διαδικασίας μάθησης και εκπαίδευσης**: παιδεία: Άνθρωπος με μεγάλη ~. (έκφρ., ειρ.) βαριά ~, για σοβαροφανή διανοούμενο. || σύνολο αφομοιωμένων γνώσεων που αναφέρονται σε έναν ειδικό τομέα: Έχει λογοτεχνική ~. **2. σύνολο γνώσεων, τεχνικών**

¹ Howard Gardner, Αμερικανός ψυχολόγος, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ

² https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/

εξελίξεων, παραδόσεων, εθίμων, μορφών συμπεριφοράς κτλ. που χαρακτηρίζουν ή συγκροτούν ένα δεδομένο κοινωνικό σύνολο· πολιτισμός: Λαϊκή ~. Ευρωπαϊκή ~. || Βιομηχανική ~, η κουλτούρα του ανθρώπου της βιομηχανικής εποχής. ~ των μαζών. Μαζική ~, κοινή πολιτιστική αντίληψη και συμπεριφορά που έχει επιβληθεί κυρίως από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Διακρίνοντας τους όρους παιδεία και εκπαίδευση:

Με τον όρο παιδεία εννοούμε τη γενικότερη καλλιέργεια και μόρφωση του ατόμου, που οδηγεί στην πνευματική, ηθική, συναισθηματική και κοινωνική ολοκλήρωσή του. Πρόκειται για μακροχρόνια διαδικασία, αφού ο άνθρωπος δέχεται την επίδραση της σε όλη του τη ζωή, μέσω της επιρροής των φορέων της, που είναι η οικογένεια, το σχολείο, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, οι πνευματικοί ηγέτες.

Ο όρος παιδεία, δηλώνει αρχικά, την εκπαίδευση, η οποία περιλαμβάνει όλες τις προσπάθειες της πολιτείας σχετικά με την οργάνωση της αγωγής και μάθησης του ανθρώπου και εμπεριέχει το αποτέλεσμα της παραπάνω διαδικασίας. Τέλος, ως συνώνυμο της αγωγής και της μάθησης με την ευρύτερη έννοια τους, βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τις επιδράσεις του κοινωνικού-πολιτικού-πολιτιστικού περιβάλλοντος, αλλά και των παιδαγωγών προς τους μαθητές. Αντιλαμβανόμαστε, λοιπόν, ότι η παιδεία «είναι μια διαδικασία αδιάπτωτη, διά βίου και πολλές φορές διαδικασία αυτοπαιδείας» (Κωνσταντίνος Τσάτσος).

ΠΑΙΔΕΙΑ

Αναφέρεται στην πνευματική και ηθική ανάπτυξη του ατόμου, ως αποτέλεσμα της συστηματικής απόκτησης γνώσεων για τη φύση, τον άνθρωπο και τον πολιτισμό από ποικίλες πηγές της καθημερινότητας του.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η οργανωμένη διαδικασία παροχής γνώσεων και πληροφοριών που ακολουθούν οι παιδαγωγοί, με στόχο την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών. Θεσμός της εκπαίδευσης είναι το **σχολείο**, το οποίο συνίσταται στην υλικοτεχνική υποδομή, στο διδακτικό προσωπικό και στα αναλυτικά προγράμματα και με τη σειρά του είναι ο κύριος φορέας μετάδοσης παιδείας.

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ

(ΟΥΜΑΝΙΣΤΙΚΗ) ΠΑΙΔΕΙΑ

Αποσκοπεί στην πολύπλευρη μόρφωση και την ευρύτερη καλλιέργεια του ανθρώπου, παρέχοντας γενικές γνώσεις και μεταδίδοντας ηθικές αξίες, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση

φιλελεύθερου ήθους και δημοκρατικής συνείδησης. Το ουμανιστικό περιεχόμενο της συντελεί στη διάπλαση ευσυνείδητων ανθρώπων, κοινωνικά και πολιτικά, που αντιλαμβάνονται το νόημα και την ουσία της ζωής. Η ανθρωπιστική παιδεία, λοιπόν, καθίσταται αναγκαία, ώστε ο άνθρωπος να μετέχει στα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα, ενεργώντας αυτόβουλα και συνειδητά.

ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Παρέχει στους νέους επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις, ώστε να εξελιχθούν σε μελλοντικούς ειδικούς

επιστήμονες- τεχνοκράτες. Στοχεύει στην εφαρμογή των δεδομένων της τεχνολογίας για την επίλυση των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών προβλημάτων, παραβλέποντας συνήθως τις επιπτώσεις σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο.

ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αφορά τη διαδικασία μάθησης που αναπτύσσεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου. Η ανάγκη αυτή για συνεχή επαφή με τη γνώση είχε συνειδητοποιηθεί από την εποχή του Σόλωνα ακόμη, ο

ο οποίος υποστήριζε το «γηράσκω άει πολλά διδασκόμενος». Στις μέρες μας, όμως, καθίσταται ιδιαίτερα απαραίτητη λόγω των αέναων αλλαγών και εξελίξεων στον χώρο της γνώσης, της επιστήμης, της τεχνολογίας και της εργασίας και των νέων συνθηκών (οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών).

Στόχοι της «Διά βίου εκπαίδευσης - μάθησης»:

- ⇒ Το άτομο να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.
- ⇒ Να μπορεί να παρακολουθεί τις νέες επιστημονικές και τεχνολογικές ανακαλύψεις.
- ⇒ Να μπορεί να συνδυάσει την ειδίκευση με τη γενική μόρφωση και την πολύπλευρη καλλιέργεια, τεχνοκρατική και ανθρωπιστική, μέσω της οποίας θα μπορέσει να αναπτυχθεί ευρύτερα, αλλά και να προετοιμαστεί για την ένταξή του σε **μία** κοινωνία που απαιτεί εξειδικευμένη γνώση.
- ⇒ Να μπορούν να κινητοποιηθούν τα άτομα και οι ομάδες, προκειμένου να επιτευχθεί ατομική και κοινωνική πρόοδος, βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενεργός συμμετοχή των πολιτών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.
- ⇒ Να καταπολεμηθεί το φαινόμενο του αναλφαριθμισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Τρόποι επίτευξης της «Δια βίου εκπαίδευσης – μάθησης»:

- ⇒ **Ατομική προσπάθεια** για συνεχή ευρυμάθεια και πολυμάθεια μέσα από:
 - παρακολούθηση πνευματικών εξελίξεων (τέχνες, επιστήμες, πολιτισμό),
 - συνεχή ενημέρωση για τις κοινωνικές εξελίξεις και άσκηση κριτικής,
 - ταξίδια,
 - συμμετοχή σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια,
 - φοίτηση στο ανοιχτό πανεπιστήμιο, συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις (εκθέσεις βιβλίου, ζωγραφικής, γλυπτικής, επισκέψεις σε μουσεία κ.ά.
- ⇒ Με τη **συνδρομή της οικογένειας**:
 - Παροχή ποικίλων μορφωτικών ερεθισμάτων και ανάπτυξη διαλόγου.
- ⇒ Με τη **συνδρομή της πολιτείας**:
 - Μέσω φοίτησης σε σχολεία δεύτερης ευκαιρίας,
 - Διοργάνωσης σεμιναρίων,
 - Εφαρμογή ευέλικτων προγραμμάτων επιμόρφωσης.
- ⇒ Με τη **συνδρομή των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης**:
 - εκπαιδευτική τηλεόραση,
 - χρήση διαδικτύου,
 - παρακολούθηση ντοκιμαντέρ και ποιοτικών εκπομπών,

- ανάγνωση εφημερίδων.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

μια συστηματική εκπαιδευτική προσπάθεια απέναντι στις εθνοτικές μειονότητες με σκοπό τη διατήρηση και την προαγωγή των κοινωνικών και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων τους και την ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας

στην οποία ανήκουν.

Στόχοι:

- ⇒ Εκμάθηση γλώσσας της χώρας υποδοχής μεταναστών.
- ⇒ Αλφαριθμητισμός/ εγγραμματοσύνη.
- ⇒ Σεβασμός στις εθνοτικές διαφορές.
- ⇒ Ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών.
- ⇒ Αρμονική συνύπαρξη των γηγενών και των μεταναστών/ ομαλή κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών.

Ο ΡΟΛΟΣ/ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Πνευματικός τομέας:

- ⇒ Διευρύνει τον πνευματικό ορίζοντα, οξύνει την κριτική σκέψη και βοηθά το άτομο να επεξεργάζεται τα ερεθίσματα από το εξωτερικό περιβάλλον.
- ⇒ Διαμορφώνει μία σφαιρική αντίληψη για τη ζωή λαμβάνοντας πληροφορίες από διαφορετικά γνωστικά πεδία.
- ⇒ Συμβάλλει στην εξάλειψη στερεοτυπικών αντιλήψεων, προκαταλήψεων και δεισιδαιμονιών. Καταπολεμά φαινόμενα ρατσισμού και φανατισμού.
- ⇒ Οξύνει τη φαντασία και συντελεί στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας.
- ⇒ Πολιτισμικός τομέας:
- ⇒ Συντείνει στην κατανόηση του πολιτισμικού παρελθόντος και της αξίας της παράδοσης, ενώ προωθεί την καλλιτεχνική δημιουργία μέσω εκδηλώσεων στον χώρο του σχολείου.
- ⇒ Αναβαθμίζει το αισθητικό κριτήριο του ατόμου ώστε να διακρίνεται η γνήσια από τη νόθη μορφή ψυχαγωγίας και η ποιοτική δημιουργία από την υποκουλτούρα της εμπορευματοποιημένης τέχνης.

Ηθικός τομέας:

- ⇒ Συνεισφέρει στη διαμόρφωση κώδικα ηθικών αρχών και αξιών (ακεραιότητα, αλληλεγγύη, δικαιοσύνη, συνέπεια, ευσυνειδησία, σύνεση, ταπεινοφροσύνη, ειλικρίνεια, εγκράτεια, αξιοπρέπεια, υπευθυνότητα και αυτογνωσία) και στην εφαρμογή του, βοηθώντας έτσι το άτομο να χαλιναγωγεί τα πάθη και τα ένστικτα του και να υποτάσσει τις προσωπικές επιθυμίες του στις επιταγές της ηθικής.
- ⇒ Απαλλάσσει το άτομο από τη χαιρεκακία, το μίσος, τον εγωισμό τροφοδοτώντας το με ηθική ανωτερότητα.

Κοινωνικός τομέας:

- ⇒ Ενισχύει τη σύναψη διαπροσωπικών σχέσεων ενώ παράλληλα εξαλείφει φαινόμενα αποξένωσης.
- ⇒ Καλλιεργεί στους μαθητές τη συνεργασία, την ομαδικότητα, τη συλλογικότητα, τη συνεργατικότητα και την αλληλεγγύη μέσω της συμμετοχής τους σε ομαδικές εργασίες και εκδηλώσεις.
- ⇒ Συντελεί στη διαμόρφωση κοινωνικής συνείδησης, ενισχύοντας την αυτενέργεια και αναδεικνύοντας την ανάγκη συμμετοχής στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Πολιτικός τομέας:

- ⇒ Διαπλάθει ανεξάρτητες και φιλελεύθερες προσωπικότητες, με αναπτυγμένο το αίσθημα του αυτεξούσιου.
- ⇒ Δημιουργεί συνειδητούς πολίτες που αντιστέκονται στη δημαγωγία και τον λαϊκισμό και αναπτύσσουν πνεύμα συμμετοχής στα πολιτικά δρώμενα.
- ⇒ Προωθεί τις αξίες της δημοκρατίας, βοηθώντας το άτομο να συνειδητοποιήσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του καθιστώντας το ενεργό πολίτη.

Εθνικός - Διεθνικός τομέας:

- ⇒ Συντελεί στην ενίσχυση της εθνικής συνείδησης, μέσω του μαθήματος της Ιστορίας, της καλλιέργειας του λόγου, αλλά και της διοργάνωσης και συμμετοχής των μαθητών στις εθνικές επετείους.
- ⇒ Οριοθετεί τις έννοιες του εθνισμού και του εθνικισμού.
- ⇒ Διαμορφώνει ευρωπαϊκή και παγκόσμια συνείδηση, μέσω της χρήσης του διαδικτύου και της επικοινωνίας με μαθητές άλλων χωρών, της προώθησης της γλωσσομάθειας, και διαφόρων εκδηλώσεων και προγραμμάτων ανταλλαγής μαθητών.

Επαγγελματικός τομέας:

- ⇒ Αναδεικνύει ιδιαίτερες κλίσεις και δεξιότητες.
- ⇒ Συμβάλλει στην ορθή επιλογή επαγγέλματος με την κατάκτηση της αυτογνωσίας.
- ⇒ Προσφέρει επαγγελματική κατάρτιση, γενική ή ειδική, θεωρητική, τεχνολογική ή θετική και καθιστά το άτομο δημιουργική και παραγωγική μονάδα καθώς εντάσσεται στον παραγωγικό μηχανισμό.

Κρίση του Θεσμού της ΠΑΙΔΕΙΑΣ (φαινόμενα κρίσης):

- ⇒ Ανεπαρκής υλικοτεχνική υποδομή, θεωρητική προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων και πληκτική παρουσίασή τους,
- ⇒ επικράτηση ανταγωνιστικού πνεύματος μεταξύ των μαθητών,
- ⇒ τεχνοκρατική αντίληψη,
- ⇒ αδυναμία ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή,
- ⇒ αναχρονιστικές μέθοδοι διδασκαλίας,
- ⇒ ελλιπής κατάρτιση ορισμένων εκπαιδευτικών και αδυναμία ή αδιαφορία παρακολούθησης των εξελίξεων (τεχνολογικά αναλφάβητοι),

- ⇒ ενίσχυση του φαινομένου της παραπαιδείας,
- ⇒ παρεχόμενη γνώση που δεν είναι άμεσα συνδεδεμένη με την καθημερινή πρακτική και τη μετέπειτα επαγγελματική πορεία του μαθητή,
- ⇒ επαγγελματικός προσανατολισμός, που δεν είναι προσαρμοσμένος στις κλίσεις, στα ενδιαφέροντα και στις ανάγκες των νέων ούτε στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Τρόποι αντιμετώπισης:

- ⇒ Ενίσχυση του ενδιαφέροντος των μαθητών μέσω πρωτότυπων μεθόδων διδασκαλίας και εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών συστημάτων που τους απομακρύνουν από το παραδοσιακό, τυποποιημένο πρότυπο διδασκαλίας.
- ⇒ Ενεργοποίηση αυτενέργειας με τη χρήση του διαδικτύου.
- ⇒ Παροχή ίσων ευκαιριών και προώθηση του διαλόγου.
- ⇒ Ανάθεση ομαδικών εργασιών, κυρίως σε θέματα που σχετίζονται με την επικαιρότητα.
- ⇒ Ενίσχυση ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας.
- ⇒ Αδιάλειπτη επιβράβευση της ατομικής και ομαδικής προσπάθειας.
- ⇒ Αντικειμενική αξιολόγηση των μαθητών.
- ⇒ Δυνατότητα αξιολόγησης και των εκπαιδευτικών.
- ⇒ Έμφαση στη μάθηση και στην καλλιέργεια της συνθετικής ικανότητας των μαθητών και όχι στην εξέταση και τη στείρα αποστήθιση.
- ⇒ Δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης της φαντασίας αλλά και της σκέψης.
- ⇒ Σεβασμός και εμπιστοσύνη στην προσωπικότητα του μαθητή. Επικράτηση κλίματος κατανόησης και θαλπωρής στις σχέσεις μεταξύ διδασκόντων και διδασκόμενων.
- ⇒ Συστηματική επιμόρφωση και μετεκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού των σχολείων, προκειμένου να εφαρμοστούν οι νέες μέθοδοι διδασκαλίας.
- ⇒ Διοργάνωση ποικίλων εκδηλώσεων στον χώρο του σχολείου, με περιεχόμενο επιμορφωτικό, αλλά ταυτόχρονα και ψυχαγωγικό.
- ⇒ Συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών.
- ⇒ Αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών και συνεχής αναπροσαρμογή στις μεταβαλλόμενες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες.
- ⇒ Αύξηση των δαπανών για την παιδεία, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες σε υλικοτεχνική υποδομή (υπολογιστές, αίθουσες εκδηλώσεων, οπτικοακουστικά μέσα, χώροι άθλησης, βελτιωμένα και ανανεωμένα σχολικά εγχειρίδια).
- ⇒ Δημιουργία τάξεων υποδοχής και ενισχυτικής διδασκαλίας για τα παιδιά των αλλοδαπών, με σκοπό -αφού εξοικειωθούν με την ελληνική γλώσσα- να ενταχθούν σύντομα σε κανονικές τάξεις.
- ⇒ Διαπολιτισμική αγωγή μέσω της εκμάθησης ξένων γλωσσών, της διδασκαλίας της παγκόσμιας ιστορίας, της εκπόνησης εργασιών με θέματα τη νοοτροπία, τα ήθη και τα έθιμα άλλων λαών, της συμμετοχής σε προγράμματα ανταλλαγής μαθητών, της επικοινωνίας μέσω διαδικτύου και της διδασκαλίας ξένης λογοτεχνίας.

- ⇒ «Δημοκρατικός» χαρακτήρας της εκπαίδευσης, που θα σέβεται την προσωπικότητα του μαθητή, προωθώντας τον διάλογο και προσφέροντας του ευκαιρίες συμμετοχής στον θεσμό των μαθητικών κοινοτήτων.
- ⇒ Δημιουργία σχολικών ομίλων ποικίλων ενδιαφερόντων (καλλιτεχνικών, αθλητικών, επιστημονικών, ανθρωπιστικών κ.ά.) και ανάληψη πρωτοβουλιών στον χώρο του σχολείου, ώστε να διευρύνονται τα ενδιαφέροντα των μαθητών, να ενεργοποιείται η αγάπη για μάθηση, να βελτιώνεται η ψυχολογία τους και παράλληλα να αναβαθμίζεται η ποιότητα της σχολικής ζωής.
- ⇒ Ενίσχυση της «διά βίου εκπαίδευσης»: με τη διοργάνωση σεμιναρίων και προγραμμάτων επιμόρφωσης ποικίλου περιεχομένου -ανάλογα με τις εξελίξεις και τις ανάγκες της εποχής και της κοινωνίας- με την ενίσχυση του Ανοικτού Πανεπιστημίου και τη διεύρυνση των μεταπτυχιακών προγραμμάτων.
- ⇒ Βιωματική μάθηση, που θα συνδέεται με τη ζωή, τα βιώματα του μαθητή και τις κοινωνικές εξελίξεις θα στοχεύει στην ενεργό συμμετοχή του σε ποικίλες δραστηριότητες, όπως η παρατήρηση, οι συνεντεύξεις, τα «παιχνίδια ρόλων», οι επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, τα εκπαιδευτικά προγράμματα, οι καλλιτεχνικές και αθλητικές εκδηλώσεις.

Μοντέλο εκπαιδευτικού:

- ⇒ Να διαθέτει παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια, κατάρτιση, αλλά και καθολική παιδεία.
- ⇒ Να εφαρμόζει κατάλληλες διδακτικές μεθόδους προσαρμοσμένες στις ανάγκες κάθε μαθητή.
- ⇒ Να είναι ενήμερος για τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις και να παρακολουθεί την τεχνολογική πρόοδο.
- ⇒ Να είναι φορέας παιδαγωγικών αρετών, μεταδοτικότητας, διακριτικότητας και άσκησης χιούμορ κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ώστε να δημιουργεί συνθήκες εμπιστοσύνης και συνεργασίας.
- ⇒ Να διακρίνεται από ηθικές αρετές, όπως αξιοπρέπεια και ευγένεια, να είναι απαλλαγμένος από φανατισμούς, εμπάθειες και προκαταλήψεις.
- ⇒ Να διαθέτει συναισθηματική καλλιέργεια και να αναπτύσσει τη δεξιότητα της ενσυναίσθησης, προκειμένου να αντιλαμβάνεται τις διαφορετικές πλευρές ενός ζητήματος και να κατανοεί τα προβλήματα των άλλων.
- ⇒ Με γνώμονα την κοινωνική και πολιτική του συνείδηση να σέβεται την προσωπικότητα των μαθητών και με τη συμπεριφορά του να αποτελεί πρότυπο και κίνητρο για μια προσωπική, πλέον ενασχόληση του μαθητή με τη γνώση, που θα συντελέσει στην ηθικο-πνευματική διαπαιδαγώγησή του.
- ⇒ Να γνωρίζει την κοινωνική και την πολιτισμική προέλευση κάθε μαθητή, για να μπορεί να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε συμπεριφορά ή ιδιαιτερότητα. Συνδυαστικά, να διαθέτει

επιστημονικές γνώσεις σε σχέση με το θέμα της διδακτικής της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.

«Ιδανικός δάσκαλος, είναι εκείνος που γίνεται γέφυρα για να περάσει ο μαθητής του. Και όταν πια του διευκολύνει το πέρασμα, αφήνεται χαρούμενα να γκρεμιστεί, ενθαρρύνοντας τον μαθητή του να φτιάξει δικές του γέφυρες».

N. Καζαντζάκης

Η ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διέρχεται κρίση που οφείλεται:

- ⇒ Στην έλλειψη ποιότητας και στην απουσία προγραμματισμού.
- ⇒ Στα παρωχημένα συστήματα διδασκαλίας.
- ⇒ Στην αδυναμία κρατικής επιχορήγησης.
- ⇒ Στην έλλειψη τεχνογνωσίας.
- ⇒ Στη συσσώρευση πτυχιούχων στις ανώτατες σχολές των μεγάλων αστικών κέντρων.
- ⇒ Στην κομματική συμπεριφορά φοιτητών και διδασκόντων.

Η εξυγίανση του συστήματος των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων καθίσταται εφικτή με την επίτευξη των εξής στόχων:

- ⇒ Προώθηση της γνώσης και της έρευνας.
- ⇒ Σύνδεση της παρεχόμενης γνώσης με την καθημερινή ζωή και τις επαγγελματικές απαιτήσεις.
- ⇒ Επικοινωνία με ξένα πανεπιστήμια.
- ⇒ Κατάλληλη εξειδίκευση, αλλά και παροχή ευρύτερης γνώσης και παιδείας.
- ⇒ Ανάπτυξη ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων και υπεύθυνων επιστημόνων.
- ⇒ Δημιουργία νέων επιστημονικών κλάδων και διεύρυνση των μεταπτυχιακών σπουδών.
- ⇒ Άρτια υλικοτεχνική υποδομή.
- ⇒ Χρηματοδοτούμενη πρακτική άσκηση φοιτητών.
- ⇒ Αξιολόγηση διδασκόντων και προγραμμάτων διδασκαλίας.
- ⇒ Ευκαιρίες εργασίας ακόμα και κατά τη διάρκεια σπουδών.

Υποεκπαίδευση (οργανικός αναλφαβητισμός)³:

A. Αίτια:

- ⇒ Οικονομική κρίση.
- ⇒ Υπανάπτυξη της Περιφέρειας.
- ⇒ Αποκλεισμός αλλοδαπών και μειονοτήτων.
- ⇒ Ολιγωρία ως προς την απόκτηση της γνώσης.

³ Με τον όρο αυτόν εννοούμε τη μη ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

B. Επιπτώσεις:

- ⇒ Ανεργία.
- ⇒ Ψυχολογικά προβλήματα.
- ⇒ Αδυναμία ομαλής ένταξης στο κοινωνικό περιβάλλον.
- ⇒ Πολιτισμική οπισθοδρόμηση.
- ⇒ Κρίση του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Γ. Τρόποι αντιμετώπισης:

- ⇒ Διοργάνωση σεμιναρίων/ παροχή ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τις ομάδες που πλήττονται.
- ⇒ Αλλαγή προσανατολισμού της εκπαίδευσης.
- ⇒ Παροχή ευκαιριών πρόσβασης στην εκπαίδευση.